

**UCHWAŁA NR XLI/282/2021
RADY GMINY RAKÓW**

z dnia 28 stycznia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Raków na lata 2021 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.) Rada Gminy Raków uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Raków na lata 2021 – 2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku i zostanie podana do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Raków w Rakowie.

**Przewodniczący Rady Gminy
Raków Stanisław Gratka**

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr

Rady Gminy Raków

z dnia 28 stycznia 2021r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY RAKÓW NA LATA 2021– 2028**

Spis treści

- I. Wstęp**
- II. Podstawa prawna Programu**
- III. Zasady działania Programu**
- IV. Cel główny i cele szczegółowe Programu**
- V. Działania i adresaci Programu**
- VI. Założenia Programu**
- VII. Realizatorzy Programu**
- VIII. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie**
- IX. Dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie**
- X. Analiza SWOT**
- XI. Harmonogram działań Programu**
- XII. Monitorowanie i ewaluacja Programu**
- XIII. Sprawozdawczość**
- XIV. Finansowanie Programu**

I. Wstęp

Dom rodzinny kojarzy się nam z ciepłem, ogniskiem domowym pełnym miłości i opieki, miejscem bezpiecznego schronienia przed złem zewnętrznego świata. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze kształtuje osobowość jednostki, uczy pewnych norm i wzorców współżycia społecznego. Stanowi system wsparcia, pomocy i opieki. Członków rodziny łączą stosunki oparte na więzach uczuciowych, mają oni poczucie przynależności i wspólnych celów, bezpieczeństwa i stabilizacji. Jednak nie każda rodzina spełnia swoje podstawowe funkcje. Nierzadko w domu rodzinnym ludzie doznają lęku, cierpienia, rozpacz. Przemoc w rodzinie może występować we wszystkich warunkach społecznych, w rodzinach patologicznych, jak i tych powszechnie uważanych za społecznie zdrowe. Ma ona tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Raków, zwany dalej „Programem”, ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021 – 2028. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. Podstawa prawna Programu

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218).
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2020r., poz. 1876).
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj.: Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.).
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj.: Dz. U. z 2020r., poz. 2050).
- 5) Uchwała Nr VI/71/2019 Rady Gminy Raków z dnia 27 marca 2019r. w sprawie: przyjęcia Regulaminu określającego tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Rakowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
- 6) Zarządzenie Wójta Gminy Raków Nr 103/2020 z dnia 7 grudnia 2020r. w sprawie: zmiany zarządzenia Nr 16/2011 z dnia 4 marca 2011r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Rakowie.
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
- 8) Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 roku o zmianie ustawy- Kodeks Postępowania Cywilnego oraz niektórych innych ustaw(Dz. U. 2020 poz. 956).
- 9) Ustawa z dnia 21 lutego 2019 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z

zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. 2019 poz. 730).

10) Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych(Dz. U. 2019 poz. 1781).

Program jest spójny z Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2028.
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raków na lata 2021 – 2028.
- 3) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Raków.

III. Zasady działania Programu

Program oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
- 2) jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- 3) szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny Programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Raków.

Cele szczegółowe Programu:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą,
- 3) poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy poprzez inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

V. Działania i adresaci Programu

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- 1) *uprzedzające* tj. diagnoza, informacja, edukacja, kierowane do ogółu mieszkańców gminy Raków, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,

- 2) *interwencyjne* tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) *wspierająco – terapeutyczne* dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca),
- 4) *działania edukacyjno – korekcyjne* dla osób uwikłanych w przemoc domową.

Adresatami Programu są: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna, ofiary i sprawcy przemocy, wszystkie instytucje, organizacje, stowarzyszenia, służby i środowiska włączone do Programu.

VI. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie, na to, że:
 - najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary,
 - za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara,
 - nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
 - nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
 - podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna,
 - ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu,
 - zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu,
- 2) zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy Raków wobec zjawiska przemocy,
- 3) promowanie modelu rodziny i wychowania wolnego od przemocy,
- 4) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji przemocy w rodzinie,
- 5) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

VII. Realizatorzy Programu

Do realizacji Programu i tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie Wójt Gminy Raków powołał **Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który będzie ściśle współpracował z instytucjami:**

- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rakowie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Chmielniku,
- Komisariatem Policji w Rakowie,
- Zespołem Kuratorskim przy Sądzie Rejonowym w Kielcach,
- Prokuraturą Rejonową w Kielcach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rakowie,
- Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Rakowie,

- Punktem Konsultacyjnym w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Rakowie,
- Szkołą Podstawową w Bardzie,
- Szkołą Podstawową w Ociesękach,
- Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Rakowie,
- Szkołą Podstawową w Szumsku,
- Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Rakowskiej i Regionu Świętokrzyskiego,
- Stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy Raków,
- Parafiami z gminy Raków.

VIII. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21].

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- jest procesem, gdyż nie pojawia się zniemacka i tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc (potocznie zwana sprawcą) dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwana ofiarą),
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę, to jest silniejsze ode mnie”, używane przez sprawców jest maską dla „nie chcę”),
- odpowiedzialność zawsze jest po stronie sprawcy niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przejawia się w różnych formach,
- niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

„*Ciepło rodzinne osiąga niekiedy temperaturę ognia piekielnego*” to obrazowe stwierdzenie Richarda J. Gellesa (1979), czołowego badacza przemocy wewnątrzrodzinnej, trafnie oddaje zagrożenie i cierpienie, na jakie bywa się narażonym w rodzinie. Potrzeba tego ciepła jest tak silna, że nie daje się stłumić nawet w obliczu realnego piekła, jakim jest przemoc w rodzinie.

O przemocy możemy powiedzieć, że:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą,
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony,
- w przemocy domowej istnieje wyraźna asymetria sił – w relacji ofiara – sprawca, jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna – najbardziej widoczna. Obejmuje wszystkie działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.

Zaliczamy do niej: popychanie, policzkowanie, obezwładnianie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, uderzanie przedmiotami, parzenie, użycie broni itp.

Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary i wzbudzanie w niej strachu. Sprawca przemocy domaga się pełnego posłuszeństwa we wszystkich obszarach funkcjonowania ofiary.

Zaliczamy do niej: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, jedzenia, degradacja werbalna (wyzwiska, poniżanie, upokarzanie), stosowanie gróźb itp.

Przemoc seksualna – działa w obszarze zachowań seksualnych naruszając intymność pożycia.

Zaliczamy do niej: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych partnera itp.

Przemoc ekonomiczna – dotyczy warunków materialnych i opiera się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Zaliczamy do niej: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny.

Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny, narażanie ich na głód, niedożywienie, brak opieki, obojętność, pozostawienie w niewłaściwych warunkach lokalowych i bytowych, chłód emocjonalny itp. Do niedawna funkcjonowało przekonanie, że dotyczy głównie dzieci, ale coraz częściej ujawniane są przypadki dotyczące osób starych, chorych, niepełnosprawnych.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępienia ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania.

Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w ich życiu.

Z perspektywy społecznej widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w przeciwdziałanie przemocy, mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych.

W sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie uruchamiana jest procedura „Niebieskiej Karty”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

IX. Dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Raków z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Podczas analizy problemów społecznych posłużono się metodą prowadzenia indywidualnego przypadku „case work”. Pierwszym etapem w tej metodzie jest diagnoza, której zadaniem ma być ujawnienie czynników powodujących zaistnienie trudnej sytuacji w życiu osoby. Etap skoncentrowany na rozpoznaniu, które prowadzi do diagnozy przypadku, polega na identyfikacji i analizie sytuacji jednostki w kontekście problemu, z którym się ona

boryka. Materiał konieczny do opracowania diagnozy może pochodzić z różnych źródeł, za pomocą różnych technik i narzędzi, a dotyczy zwykle sytuacji osobistej, bytowej, zdrowotnej lub społecznej. Techniki badawcze są sposobem zbierania materiału, które realizowane są za pomocą odpowiednich narzędzi badawczych. Techniki są czynnościami wypracowanymi, a narzędzia badawcze są przedmiotami, za pomocą których realizuje się daną technikę zbierania materiału badawczego. Rozmowa, wywiad i analiza dokumentów to najczęściej używane techniki zbierania materiału i nimi właśnie posłużymy się realizując Program. Głównym narzędziem diagnozy jest wywiad środowiskowy oparty na kwestionariuszu. Wszystkie dane dotyczące diagnozy środowiska w Programie zostały zebrane poprzez analizę dokumentów i danych instytucji. Są nimi:

- wywiady środowiskowe,
- sprawozdania GZI,
- sprawozdania GOPS,
- sprawozdania Policji,
- „Niebieskie Karty”
- sprawozdania GKRPA,
- kontrakty socjalne,
- notatki urzędowe,
- dane statystyczne PUP,
- dane statystyczne UG.

Na dzień 31.12.2020r. gmina Raków liczy 5 536 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rakowie wynosi 240, z czego jedynie 31 osoby pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Tabela 1. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Rakowie w latach 2015 - 2020.

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	Liczba osób w rodzinach
2015	521	1 344
2016	518	1 354
2017	503	1 419
2018	498	1 245
2019	501	1 362
2020		
Ogółem	2 541	7 724

Źródło: Dane z GOPS w Rakowie

Tabela 2. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych na terenie gminy Raków w latach 2015- 2020.

Rok	Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych na terenie gminy Raków
2015	26
2016	29
2017	38
2018	46
2019	30
2020	33
Ogółem	202

Źródło: Dane z GZI w Rakowie

Tabela 3. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowane w związku z przemocą w rodzinie w latach 2015- 2020.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	16	16	21	22	19	25	119
Liczba powołanych grup roboczych	25	17	25	25	16		
Liczba posiedzeń grup roboczych	118	92	192	170	116	103	791
Liczba wniosków złożonych do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną	14	9	6	8	5		
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	17	19	22	15	11		

Źródło: Dane z GZI w Rakowie

Tabela 4. Wykaz interwencji Policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie w latach 2015 - 2020.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Interwencje domowe	18	74	103	46	30	33
Liczba zawiadomień złożonych do Policji/Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1kk	8	3	9	10	6	10
Odmowa wszczęcia postępowania	5	0	4	6	2	2
Postępowanie wszczęte w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207 § 1kk	3	1	5	2	4	8
Postępowanie zakończone aktem oskarżenia z art. 207 § 1kk	0	0	5	2	2	6
Postępowanie umorzone z art. 207 § 1kk	3	0	2	0	2	2
Liczba osób wobec, których zastosowano zatrzymanie w PdOZ	2	11	5	13	9	1

Źródło: Komisariat Policji w Rakowie

X. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed realizatorami Programu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ gotowość i umiejętność współpracy instytucji, organizacji pozarządowych, ▪ istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: świetlice środowiskowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Prokuratura, Sąd Rodzinny, kuratorzy sądowi i społeczni, ▪ przychylność władz samorządowych, ▪ realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, ▪ stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostateczna liczba specjalistycznej kadry, ▪ niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji i wynikająca z tego bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska, ▪ brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie, ▪ brak całodobowo dostępnego ośrodka interwencji kryzysowej dla osób w kryzysie.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy domowej. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie, ▪ zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, ▪ wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, ▪ poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, ▪ dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych, ▪ dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią, ▪ otwartość i chęć współpracy specjalistów, ▪ silne więzi rodzinne, ▪ chęć zmiany i wyjścia z kryzysu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost patologii społecznych, ▪ słaba kondycja moralna i ekonomiczna rodzin, ▪ nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, ▪ negatywne wzorce zachowań społecznych, ▪ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, ▪ niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodzin oraz niski poziom wykształcenia, ▪ ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy (charakter wiejskiej zabudowy, często brak bliskich sąsiadów), ▪ niewystarczająca oferta wspólnych szkoleń dla pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów sądowych i in., ▪ brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, ▪ poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, ▪ wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar, ▪ problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora, ▪ problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach, ▪ brak infrastruktury socjalnej w gminie.

XI. Harmonogram działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Raków na lata 2021 – 2028

6) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/minimum realizacji
1.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie w gminie Raków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rejestrowanie przypadków przemocy domowej, ▪ przeprowadzanie badań na temat świadomości mieszkańców gminy Raków wobec zjawiska przemocy 	Zespół, GOPS, Policja, GKRPA, GOZ, placówki oświatowe,	2021 – 2028 (na bieżąco)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba założonych „Niebieskich Kart”, ▪ liczba przeprowadzonych badań ankietowych lub innych badań o charakterze socjologicznym, ▪ liczba respondentów
2.	Współpraca instytucji i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana informacji między instytucjami 	Zespół, GOPS, instytucje realizujące Program	2021 – 2028 (na bieżąco)	pełna realizacja zadania
3.	Monitorowanie realizacji Programu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zebranie w formie sprawozdań danych od instytucji realizujących Program 	Zespół, GOPS	2021 – 2028 (dwa razy w danym roku kalendarzowym)	pełna realizacja zadania

7) *Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą*

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/minimum realizacji
1.	Edukacja dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno – edukacyjnych, ▪ opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych, ▪ wspieranie różnych alternatywnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, ▪ opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, ▪ prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży 	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe, towarzystwa, stowarzyszenia i parafie, Ośrodek Rehabilitacji Kompleksowej i Promocji Zdrowia w Rakowie	<p>I - VI IX - XII każdego roku</p> <p>VII - VIII świetlice środowiskowe każdego roku</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba podejmowanych działań, ▪ liczba placówek realizujących działania, ▪ liczba zrealizowanych programów, ▪ liczba dzieci objętych edukacją
2.	Edukacja rodzinna (dla osób dorosłych, rodziców, opiekunów i dzieci oraz innych członków rodziny)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poradnictwo indywidualne i grupowe w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem, ▪ promowanie wartości rodzinnych, ▪ promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, ▪ pomaganie rodzicom w rozwijaniu umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi, ▪ organizowanie szkoleń na temat przemocy domowej dla pracowników oświaty, rodziców 	GKRPA, placówki oświatowe, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe, towarzystwa, stowarzyszenia,	<p>I - VI IX - XII każdego roku</p> <p>VII - VIII świetlice środowiskowe każdego roku</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi, ▪ liczba szkoleń dla pracowników oświaty, rodziców

3.	Edukacja i wsparcie osób zajmujących się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie, w tym organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli różnych służb, superwizja, itp., ▪ funkcjonowanie GZI, ▪ wymiana doświadczeń pomiędzy przedstawicielami różnych służb, ▪ koordynacja wyżej wymienionych działań podejmowanych przez różne służby, ▪ prowadzenie szkoleń dotyczących procedury "Niebieskiej Karty" 	Zespół, GOPS, instytucje realizujące Program	2021 – 2028	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba szkoleń, ▪ liczba posiedzeń GZI, ▪ liczba powołanych grup roboczych, ▪ liczba posiedzeń grup roboczych, ▪ liczba osób objętych szkoleniami, superwizją
----	--	--	--	-------------	---

8) Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Adresaci: ofiary przemocy.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/minimum realizacji
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korzystanie z funkcjonującego punktu konsultacyjnego przy GOZ w Rakowie, ▪ poradnictwo medyczne, rodzinne, prawne, socjalne, ▪ interwencja kryzysowa, ▪ realizacja procedury „Niebieskiej Karty”. 	Zespół, GOPS, GOZ, GKRPA, Urząd Gminy	2021 – 2028 (na bieżąco)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób objętych poradnictwem, ▪ liczba porad udzielonych przez specjalistów, ▪ liczba zaświadczeń wydanych przez lekarza, ▪ liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec ofiar przemocy (dorosłych i dzieci), ▪ liczba sporządzonych „Niebieskich Kart C”
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania lub pobytu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udzielanie bezpiecznego schronienia dla ofiar przemocy 	GOPS, Policja	2021 – 2028 (na bieżąco)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób, którym udzielono bezpiecznego schronienia

9) *Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym*

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/minimum realizacji
1.	Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) o przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania pomocy, ▪ promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (lokalna prasa, internet) 	Zespół, GOPS oraz instytucje realizujące Program	2021 – 2028	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba zrealizowanych kampanii informacyjno – edukacyjnych, ▪ liczba artykułów do prasy lokalnej i Internetu.

10) Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy poprzez inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Adresaci: osoby dotknięte przemocą w rodzinie, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy w rodzinie, w tym: dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/minimum realizacji
1.	Działania interwencyjne w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izolowanie sprawców od ofiar, zgodnie z obowiązującymi przepisami, ▪ wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskiej Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów i informowanie o możliwości korzystania przez nich z pomocy psychologicznej oraz wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym, ▪ kierowanie wniosków do GKRPA o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego 	Zespół, GOPS, Policja, PCPR, Sąd, Prokuratura	2021 – 2028 (na bieżąco)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób, wobec których zastosowano zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie w PdOZ, ▪ liczba sporządzonych „Niebieskich Kart D”, ▪ liczba osób biorących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym, ▪ liczba wniosków skierowanych do GKRPA, ▪ liczba wniosków skierowanych do Sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, ▪ liczba zawiadomień złożonych do Policji/Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1kk

XII. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Monitorowanie i ewaluacja Programu będzie prowadzona w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

XIII. Sprawozdawczość

Przewodniczący Zespołu przedkłada Wójtowi Gminy Raków sprawozdanie z pracy Zespołu w terminach:

- do dnia 31 lipca roku, którego sprawozdanie dotyczy – sprawozdanie półroczne,
- do 31 stycznia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy -
sprawozdanie roczne.

XIV. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy. Istnieje również możliwość pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na niektóre działania określone w Programie.

UZASADNIENIE

Przedłożony do uchwalenia Radzie Gminy Raków Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Raków na lata 2021 – 2028 oparty jest na wytycznych zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 roku, poz. 218)

Zgodnie z w/w ustawą do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem usytuowania tych zadań uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Raków na lata 2021- 2028. Realizacja zadań ujętych w Programie wychodzi naprzeciw najbardziej istotnym problemom lokalnej społeczności w obszarze przemocy w rodzinie poprzez współpracę instytucji i służb różnych grup zawodowych na terenie Gminy Raków.